

**VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: U-68/04
Banja Luka, 22.08.2007.godine**

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Janka Ninića kao predsjednika vijeća, te Zlatka Kulenovića i Stevana Savića kao članova vijeća, uz učešće Sonje Matić kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Č. B. iz B. L., koga zastupa punomoćnik V. D. G., advokat iz B. L. (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja tuženog ministarstva broj 01/0104/461-1024/03 od 22.12.2003. godine, u predmetu naplate sudske takse, u nejavnoj sjednici održanoj dana 22.08.2007. godine, donio je

P R E S U D U

Tužba se uvažava, osporeni akt se poništava.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim aktom je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Područnog centra B.L. broj 02/0702/457-132-1231/03 od 25.09.2003. godine, kojim mu je naloženo plaćanje dugujuće sudske takse u iznosu od 2.000,00 KM i kaznene takse u iznosu od 1.000,00 KM, a po obavještenju Osnovnog suda Banjaluka broj P-1642/97 od 15.09.2003. godine o neplaćenju sudskoj taksi, sa obavezom da plaćanje izvrši u roku od 10 radnih dana od dana prijema tog rješenja, uz odredbu da ako propusti rok izmirenja obaveze, pristupiće se prinudnoj naplati bez daljeg obavještanja, uz uvećanje ukupne obaveze za 10% i za 5% na ime troškova naplate - uz obrazloženje toga akta da je donijet iz razloga što je Osnovni sud Banjaluka obaviješću o neplaćenju sudskoj taksi od 15.09.2003. izvijestio prvostepeni organ da ni po pozivu tužilac nije platio taksu i predložio mu pokretanje postupka prinudne naplate dugujuće i kaznene takse, saglasno odredbi člana 40. Zakona o sudskim taksama ("Službeni glasnik RS" broj 18/99, 23/99 i 97/04, u daljem tekstu: ZST), a da je rješenje i donijeto primjenom te odredbe ZST.

Tuženi je osporenim aktom osnažio prvostepeno rješenje, a odbijanje žalbe tužioca je obrazloženo prikazom sadržaja odredaba članova 2., 3. i 37. ZST; da je poreski organ od suda dobio obavještenje o neplaćenju sudskoj taksi sa dokazom o upućivanju naloga za taksu punomoćniku tužioca, pa da je prvostepeni organ pravilno primijenio odredbu člana 40. stav 3. ZST; da je sud utvrdio taksenu obavezu, pa da žalbeni navodi da tužilac boravi u inostranstvu nisu mogli uticati na drugačije rješavanje ove upravne stvari.

Tužbom od 22.01.2004. godine tužilac pobija zakonitost osporenog akta, kako to slijedi iz sadržaja tužbe, iz razloga propisanih odredbom člana 10. stav 1. tačka 1. i 3. Zakona o upravnim sporovima ("Službeni glasnik RS" broj 12/94, u daljem tekstu: ZUS) navodeći: da tužilac boravi u inostranstvu, pa da je poreski organ trebalo da primijeni odredbu člana 39. ZST, koja propisuje izuzetak u načinu postupanja pri prinudnoj naplati takse; da protiv opomene o plaćanju takse nema pravnog lijeka, a da pravna mogućnost pobijanja pravilnosti naloga za plaćanje takse nastupa tek donošenjem rješenja o prinudnoj naplati; da obaveza plaćanja takse nije mogla dospjeti u skladu sa odredbom člana 40. ZST, kako to tuženi pogrešno smatra, već da ta obaveza nastaje završetkom postupka- završetkom žalbene faze i da se tek tada otvara mogućnost naplate takse prema odredbi člana 37. stav 3. ZST. Smatra nespornim da je sud utvrdio taksenu obavezu, ali da je tuženi bio dužan pravilno primijeniti ZST, jer da je trebalo sačekati odluku po žalbi i tek tada provesti postupak naplate takse prema članu 39. ZST. Smatrajući da je prinudna naplata takse preuranjena, predlaže da se tužba uvaži i osporeni akt poništi.

Uz dostavljene spise predmeta, tuženi je dao odgovor na tužbu, kojim predlaže da se ona odbije kao neosnovana, a iz razloga datih obrazloženjem osporenog akta.

Razmotrivši tužbu, osporeni akt, odgovor tuženog, te cjelokupne spise predmetne upravne stvari prema odredbi člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u dispozitivu ove presude iz sljedećih razloga:

Odredbom člana 39. ZST je propisano da kad je taksu dužno da plati lice koje prebiva ili boravi u inostranstvu, bez obzira da li je državljanin RS ili strani državljanin, a taksu nije platilo u trenutku nastanka taksene obaveze, sud će voditi popis neplaćenih taksa i po završetku postupka izdaće nalog za plaćanje takse u smislu odredbe člana 37. stav 3. istog zakona, s tim da rok za plaćanje takse ne može biti kraći od 30 niti duži od 90 dana.

Prema stanju spisa predmeta, nije sporno da je tužilac takseni obveznik u smislu odredbe člana 3. tačka 1. ZST. U upravnom postupku nije učinjena spornom ni činjenica da tužilac, kao takseni obveznik, boravi u inostranstvu. A kod te nesporne a odlučne činjenice, osnovano se tužbom navodi da je sud morao primijeniti odredbu člana 39. ZST, o čemu je tuženi i njegov prvostepeni organ bio dužan da vodi računa. Po ocjeni ovog suda, pravilna primjena te odredbe ima za posljedicu da sud vodi popis neplaćenih taksa, pa tek po okončanju postupka u kome je taksena obaveza nastala, provodi dalji postupak njene naplate, prema pravilu iz člana 37. stav 3. ZST.

Dakle, u ovom konkretnom predmetu, Osnovni sud Banjaluka nije mogao odmah po izjavljivanju žalbe na prvostepenu odluku uputiti nalog za plaćanje takse na žalbu i istekom 15-todnevnog roka plaćanja, obavijest poreskom organu o neplaćenju taksi, prema članu 40. stav 1. ZST. Umjesto toga, bio je dužan sačekati ishod postupka po žalbi, pa ukoliko bi se parnični postupak okončao donošenjem odluke drugostepenog suda po žalbi, tek tada provesti postupak, saglasno odredbi člana 39. ZST i u roku propisanom tom odredbom, a ne u roku iz člana 37. stav 3. ZST. Ukoliko i tako provedeni postupak ne rezultira blagovremenim plaćanjem takse, tek se tada otvara procesna mogućnost njene prinudne naplate prema odredbama članova 37. i 40. u vezi sa članom 39. ZST.

Otuda, po ocjeni ovog suda, okolnost da tužilac ima boravište u inostranstvu je od suštinskog značaja za pravilno rješenje ove upravne stvari. No, tuženi ovo pogrešno smatra nebitnim, a ne vodi računa ni da li je redovni sud pravilno primijenio odredbe ZST, od kojih zavisi pravilnost postupanja poreskog organa. Tužba je i u ovom dijelu osnovana, jer od načina kako je sud primijenio odredbe ZST, zavisi i pravilnost postupanja poreskog organa, imajući u vidu da se pitanje pravilnosti primjene ZST može pobijati tek u upravnom postupku, obzirom da je rješenje o plaćanju takse iz člana 40. stav 3. ZST, prva odluka o obavezi stranke protiv koje je moguće izjaviti pravni lijek. Slijedi da je osnovana i tvrdnja tužbe o preuranjenoj prinudnoj naplati takse.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da je osporenim aktom ostvaren razlog iz člana 10. stav 1. tačka 3. ZUS, pa se na osnovu odredbe člana 41. stav 1. i 2. istog zakona tužba uvažava i osporeni akt poništava. U ponovljenom postupku, tuženi je dužan da najdalje u roku od 30 dana od dana prijema ove presude donese novi akt u svemu poštujući pravno shvatanje ovog suda i primjedbe u pogledu postupka.

Zapisničar
Sonja Matić

Predsjednik vijeća
Janko Ninić